

Semmelweis University Department of Community Dentistry

Head of the department: Prof. Dr. Péter Kivovics

<http://semmelweis-egyetem.hu/fszoi/>

<https://www.facebook.com/fszoi>

Patient care at complete edentulousness patients

Prof. Dr. Peter Kivovics
DMD, BDS, MDS, PhD,

<http://semmelweis.hu/fszoi/>

Semmelweis Egyetem | Neptun | Telefonkönyv | Munkatársaknak | Webmail

KAROK + BETEGELLÁTÁS

Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézet

SEMMEIWEIS EGYETEM, FOGORVOSTUDOMÁNYI KAR

EN

mit keres? | Q

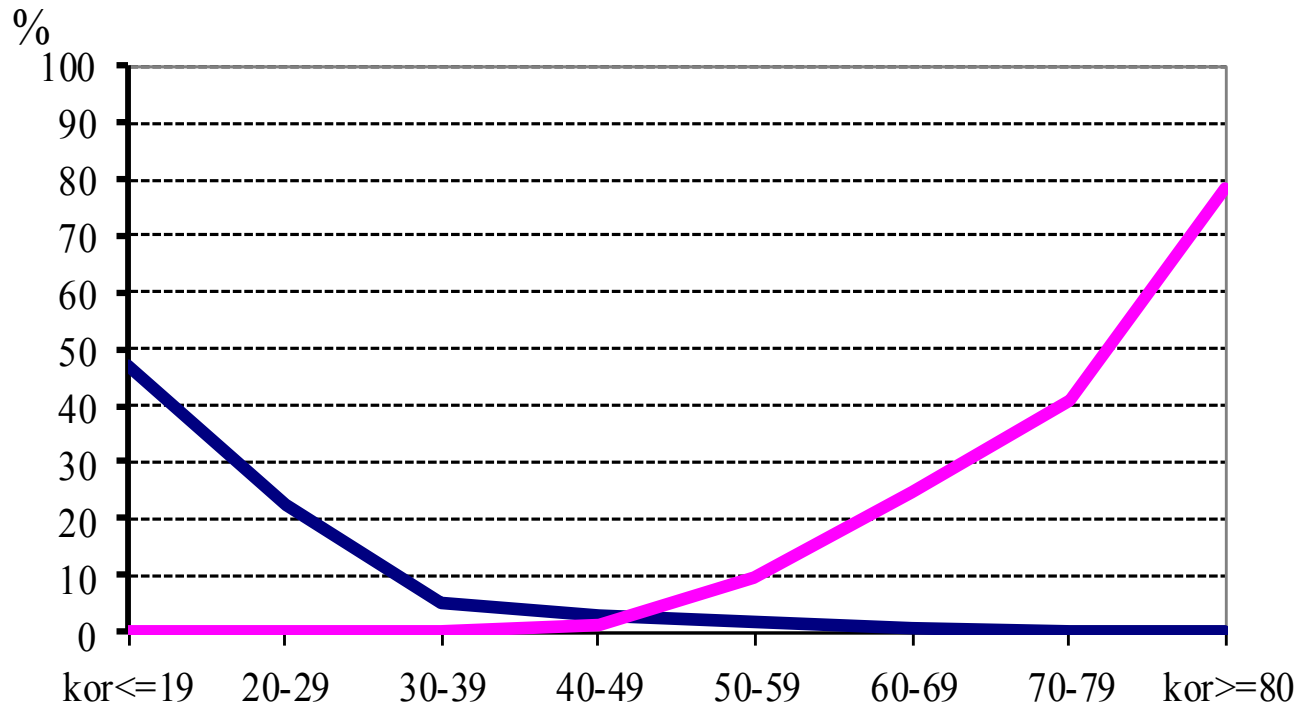
INFORMÁCIÓK ▾ BETEGELLÁTÁS ▾ SZAKFELÜGYELET ▾ OKTATÁS ▾ OKJ MUNKATÁRSÁK HÍREINK ELÉRHETŐSÉG

OKTATÁS	TELJES PROTETIKA ELŐADÁSOK	FSZOI SZAKORVOSJELÖLTEK PREZENTÁCIÓI	AZ INTÉZETBEN KÉSZÍTETT SZAKDOLGOZATOK PREZENTÁCIÓI
SZAKDOLGOZAT TÉMÁK	TOVÁBBKÉPZŐ ELŐADÁSOK	SÜRGŐSSÉGI FOGÁSZAT	KLINIKAI FOGÁSZATI HIGIÉNIKUS KÉPZÉS
KLINIKAI TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM	SZÁJÜREGI RÁKOK		

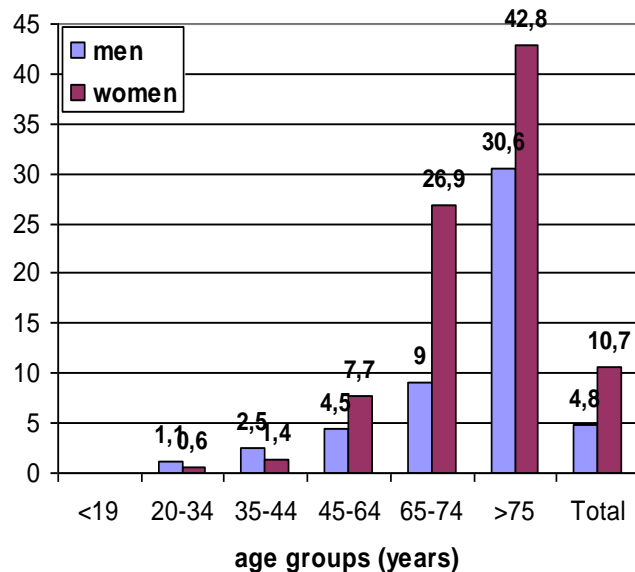
Patients without missing teeth and complete edentulousness patients with age

Fejérdy et al.: Dynamics of tooth-loss amongst adults in Hungary.
Fogorvosi Szemle 1998.

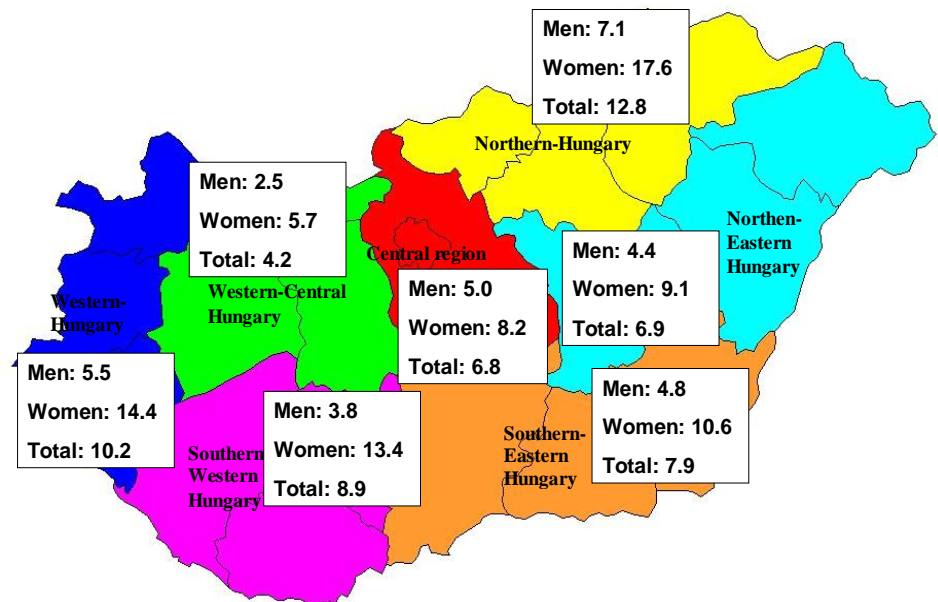

Ratio of complete edentulousness above 65 years of age: 24.1%

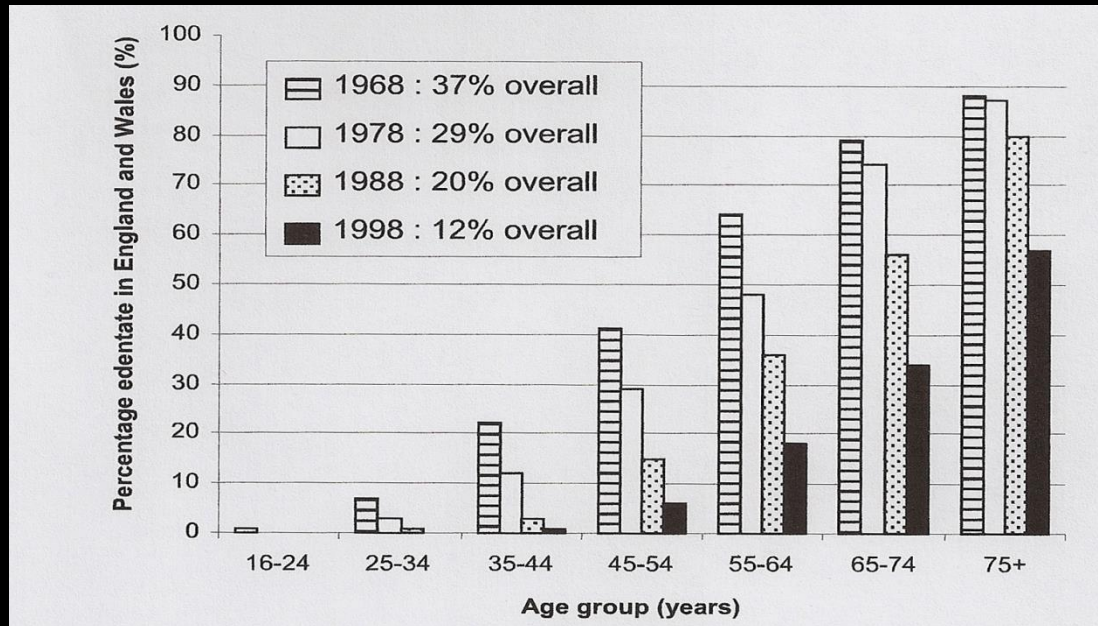
The prevalence of edentulous persons in different age groups by gender in Hungary (%)

The prevalence of edentulous persons in statistical regions by gender in Hungary (%)

Ratio of complete edentulousness of the population of England and Wales

Patient care is the contiguous and periodic controlling, eventual correction of therapy, monitoring and modifying the condition of the used aids of patients with chronic diseases, special conditions and handicaps.

Patient care

- *Chronic diseases*
- *Special conditions*
- *Handicaps*

American Dental Association

**American Society of
Anaesthesiologists (ASA)**

Risk-groups based on ASA criteria

I. Healthy patient

II. Light systemic disease

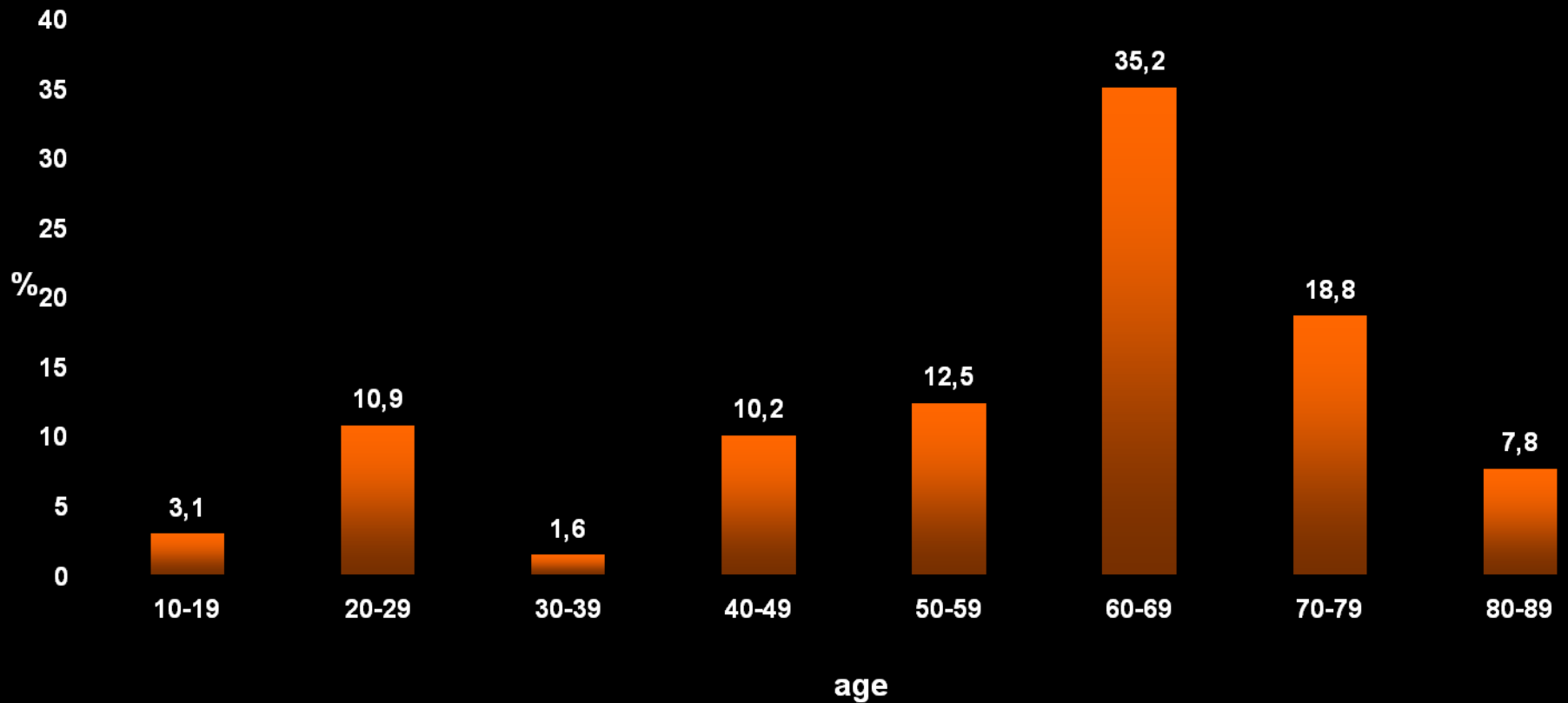
III. Serious systemic disease

IV. Life threatening systemic disease

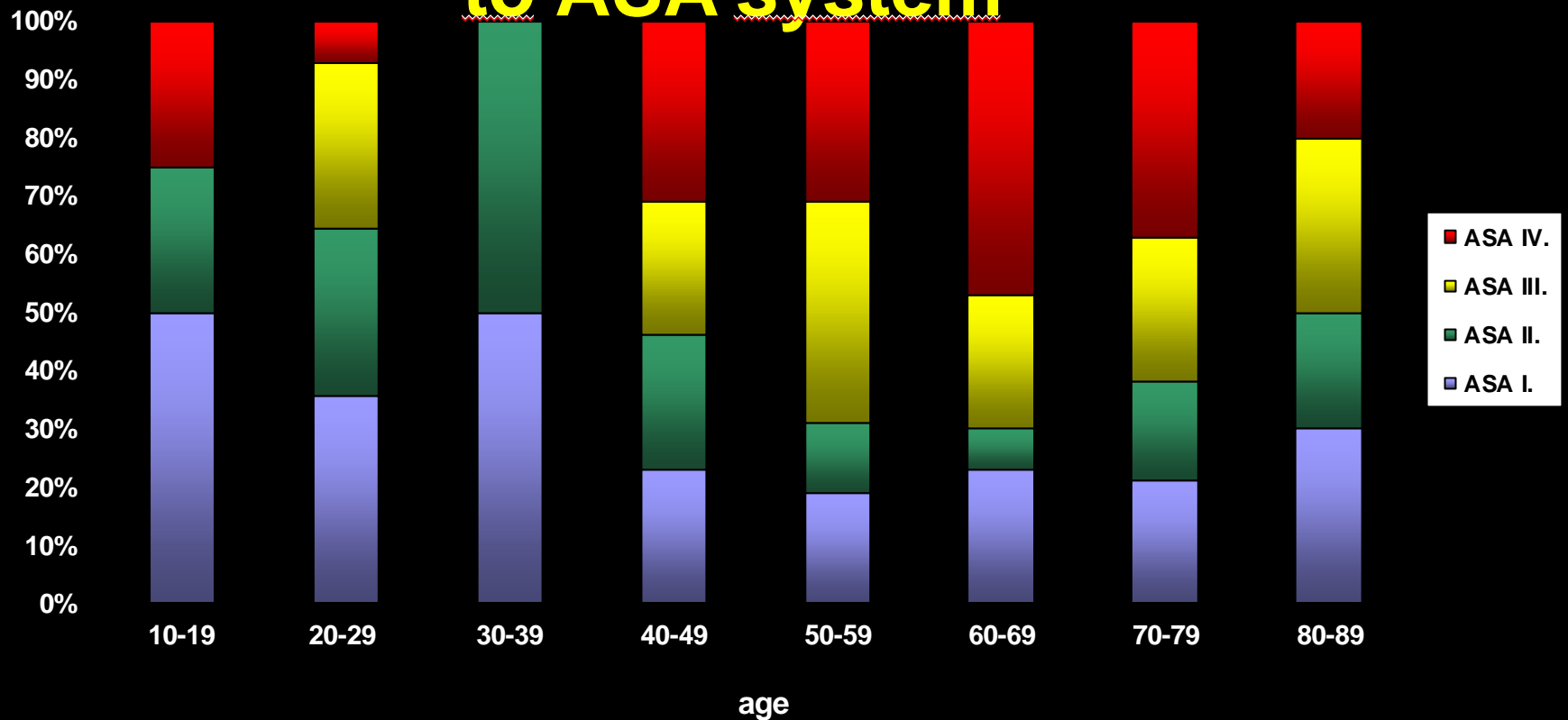
V. Terminal condition

	IGEN	NEM		IGEN	NEM		IGEN	NEM
1. Megerőltetéskor érzett-e mellkasi fájdalmat (Angina Pectoris) ?	0	0				22. Jelenleg résztesül-e gyógyszeres kezelésben ?	0	0
<i>Ha igen:</i> Csökkentenie kellett-e tevékenységét ?	0	0	11. Van-e szénanáthája ?	0	0	<i>Ha igen:</i>		
Utóbbi időben fokozódtak-e panaszai ?	0	0	Gyógyszerelés vagy bármely anyag használata után			szívpanaszok miatt ?	0	0
Nyugalomban is van-e panasz ?	0	0	(jód, gumi, tapasz) volt-e allergiás reakciója ?			alvadásztólók ?	0	0
Bypass-műtét, angioplastica vagy laserterápia ellenére voltak-e angina pectoris-os tünetei ?	0	0	<i>Ha igen:</i> allergiája ellen szed-e gyógyszert ?	0	0	magas vérnyomás ?	0	0
			Helyi érzéstelenítés során kiújult-e az allergia ?	0	0	aspirin vagy egyéb fájdalomcsillapítók ?	0	0
			Fogászati vizsgálat alatt kiújult-e az allergia ?	0	0	diabetes miatt ?	0	0
			Mire allergiás ?			prednisonon, cortiscosteroid vagy egyéb immun-szuppresszív gyógyszerelés ?	0	0
2. Volt-e valaha szívrohama ?	0	0	12. Van-e diabete (cukorbetegsége) ?	0	0	carcinoma vagy vérképzőszervi betegség kezelésére ?	0	0
<i>Ha igen:</i> Voltak-e szövődmények ?	0	0	<i>Ha igen:</i> Gyakran van rosszul ?	0	0	penicillin vagy antibiotikumok ?	0	0
Fennállnak-e panaszai ?	0	0	Kezelik-e diabetevel kapcsolatos ér- vagy szívtünetek miatt ?	0	0	nyugtatók vagy altatók ?	0	0
Az elmúlt hat hónap alatt volt-e szívrohama ?	0	0				depresszió elleni, vagy kábító hatású szerek ?	0	0
			13. Szenved-e pajzsmirigytülműködésben ? (hyperthyreosis) ?	0	0	egyéb	0	0
3. Fennáll-e szívzörej vagy szívhangbillentyű zavar ?	0	0	<i>Ha igen:</i> Vannak tünetei ?	0	0			
<i>Ha igen:</i> Van-e mesterséges csipőzűlete vagy szívbillentyűje ?	0	0	Szenved-e csökkent pajzsmirigyműködésben ? (hypothyreosis) ?	0	0			
Az elmúlt hat hónapon belül volt-e érműtéje ?	0	0	<i>Ha igen:</i> Vannak tünetei ?	0	0			
Fogászati kezelés előtt antibiotikus profilaxisra szüksége van-e ?	0	0						
Szívbillentyű zavarral kapcsolatban vannak-e panaszai ?	0	0	14. Szenved-e májbetegségben (hepatitis) ?	0	0			
			<i>Ha igen:</i> hat hónaponál régebben ?	0	0			
4. Megerőltetés nélkül van-e szívdobogás ?	0	0	Szed-e gyógyszert vagy speciális diétán van ?	0	0			
<i>Ha igen:</i> Szívdobogás alatt kell-e pihennie leülnie vagy lefeküdni ?	0	0						
Ilyenkor fulladozik, sápadt vagy szédül-e ?	0	0	15. Szenved-e krónikus vesebetegségben, mely speciális diétát igényel ?	0	0			
			<i>Ha igen:</i> Résztesül-e művese kezelésben ?	0	0			
5. Szívelégtelenségben szenved-e ?	0	0	16. Krónikus emésztési panaszok miatt fogyott-e több mint öt kg-ot ?	0	0			
<i>Ha igen:</i> Bokái megdagadnak-e napközben ?	0	0	<i>Ha igen:</i> Hasmenése volt-e több mint hat hónapig és éjszaka is ?	0	0			
Éjszaka többször, mint kétszer kell-e felkelnie vizeletürítésre ?	0	0						
Légzési nehézség miatt éjszaka több mint két párnára van-e szüksége ?	0	0	17. Szenved-e vérékenységben, mely tüneteket okoz (fáradékonyság, szédülés) ?	0	0			
Éjszakanként légszomja van-e ?	0	0						
6. Elájult-e fogászati vagy orvosi kezelés alatt ?	0	0	18. Szenved-e nyirokesomóbetegségben vagy vérképzőszervi betegségben ?	0	0			
			<i>Ha igen:</i> Mi a betegsége ?					
7. Magas vérnyomása van ?	0	0	Vannak-e lázas állapotai ?	0	0			
<i>Ha igen:</i> Az első szám 160 és 200 között van ?	0	0	Résztesül-e kezelésben ?	0	0			
A második 95 és 115 között ?	0	0						
Az első 200 vagy magasabb ?	0	0	19. Hajlamos-e vérzésre ?	0	0			
A második 115 vagy magasabb ?	0	0	<i>Ha igen:</i> Sérülés vagy műtét után egy óránál tovább vérzik-e ?	0	0			
			Zúzdás, sérülés miatt szokott-e vérömleny kialakulni ?	0	0			
8. Volt-e bénulásos agyvérzése beszédzavara	0	0						
<i>Ha igen:</i> Voltak-e 24 óránál rövidebb ideig tartó tünetei ?	0	0	20. Résztesült-e besugárzásban fejen vagy nyakon lévő daganat miatt ?	0	0			
Az elmúlt hat hónapban volt-e hűdése vagy agyvérzéses rohama ?	0	0	<i>Ha igen:</i> Ez kevesebb mint öt éven belül volt ?	0	0			
9. Szed-e epilepszia elleni gyógyszert ?	0	0	21. Jelenleg van-e fertőző betegsége ?	0	0			
<i>Ha igen:</i> Gyakran változtatják-e gyógyszereit ?	0	0	<i>Ha igen:</i> Milyen ?					
Vannak-e továbbra is rohamai ?	0	0						
10. Van-e asthmája ?	0	0						
<i>Ha igen:</i> Jelenleg vannak-e panaszai ?	0	0						
Vannak-e a tüdejével kapcsolatos tartós problémái ?	0	0						
<i>Ha igen:</i> Naponta egyszer vagy többször köhög fel ?	0	0						
Kb. húsz lépés után van-e légzési nehézsége ?	0	0						
Ötötökzés közben van-e légszomja ?	0	0						

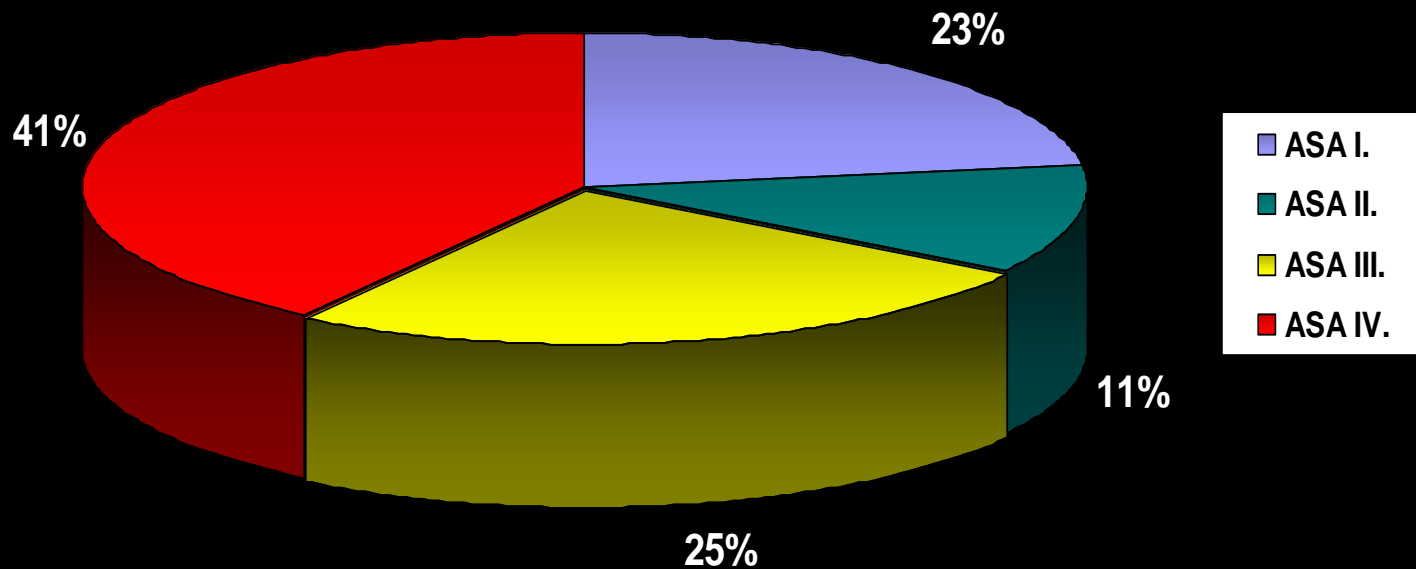
Ratio of examined patients based on age

Comparative distribution of examined age-groups according to ASA system

Distribution of examined elderly patients according to ASA system

Modified ASA risk-groups for dental practice

- I. Dental treatment without restrictions*
- II. Dental treatment is restricted for certain measures*
 - *Time of treatment must be decreased*
 - *Stress must be minimalized*
- III. Limited dental treatment*
 - *Consultation with therapist*
 - *Strict precautions before treatment*
- IV. Only emergency treatment*
- V. Possible palliative treatment*

Patient-care

- *Chronic diseases*
- *Special conditions*
- *Handicaps*

Special education sectors

- *Oligophren-pedagogy*
- *Surdo- pedagogy*
- *Tiflo- pedagogy*
- *Speech- pedagogy*
- *Psychoe- pedagogy*
- *Somato-pedagogy*

Activity fields of somatoeducation

- *Attitude-shaping*
- *Motivation*
- *Education of usage of treatment aids*
- *Regain of self-confidence*

Lack of bodyparts

Prosthesis

Body prosthesis

Important!

- *Not ready!*
- *Underdenture pressure! (limited corrections)*
- *„Not stabile, I can dislodge it with my tongue!“*
- *Denture wear (Do not use the previous dentures)!*
- *Hygiene*
- *Dysgusia*
- *Increased salivation*
- *Recall!*

Types of care based recall

- *Short-term recall*
- *Long-term recall*

Procedures during short-term recalls

- *Confirm of hygienic instructions*
- *Answers of complaint based questions*
- *Correction of the denture*

- *Are you happy with the denture?*

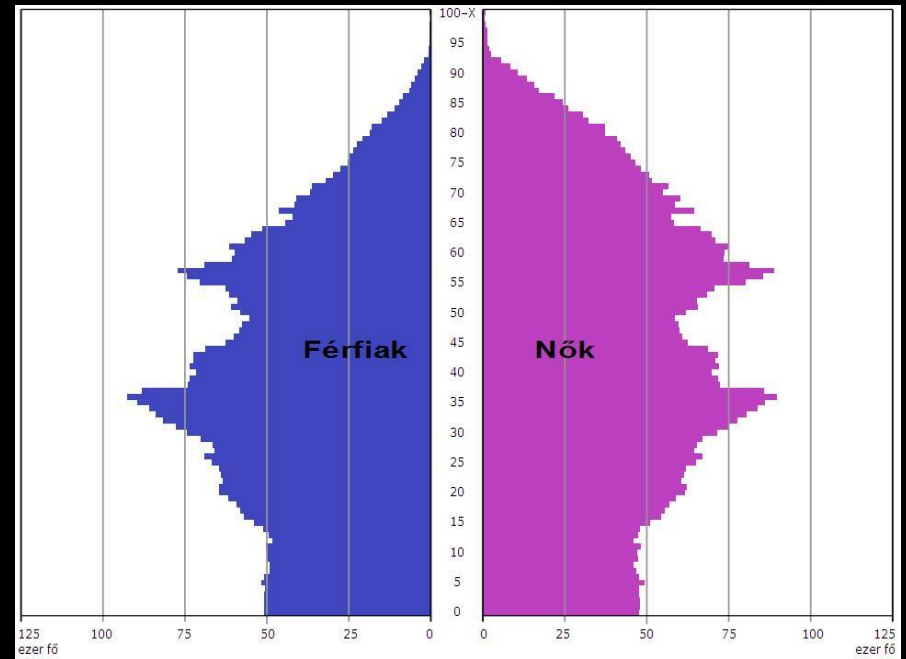
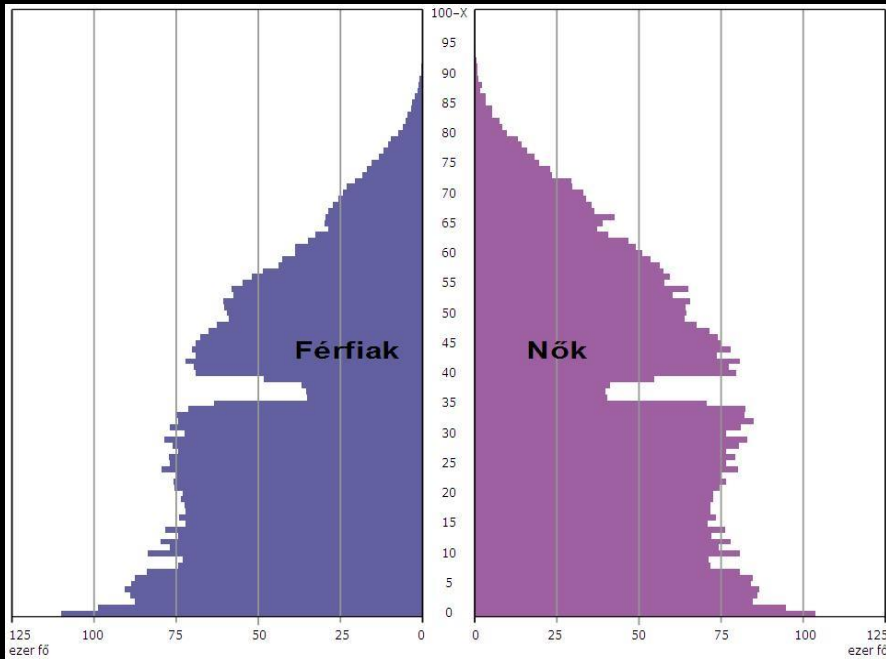
Procedures during long-term recalls

- *Stomato-oncological screening*
- *Check-up of denture*
- *Reestablishing and confirming of appropriate denture hygiene*

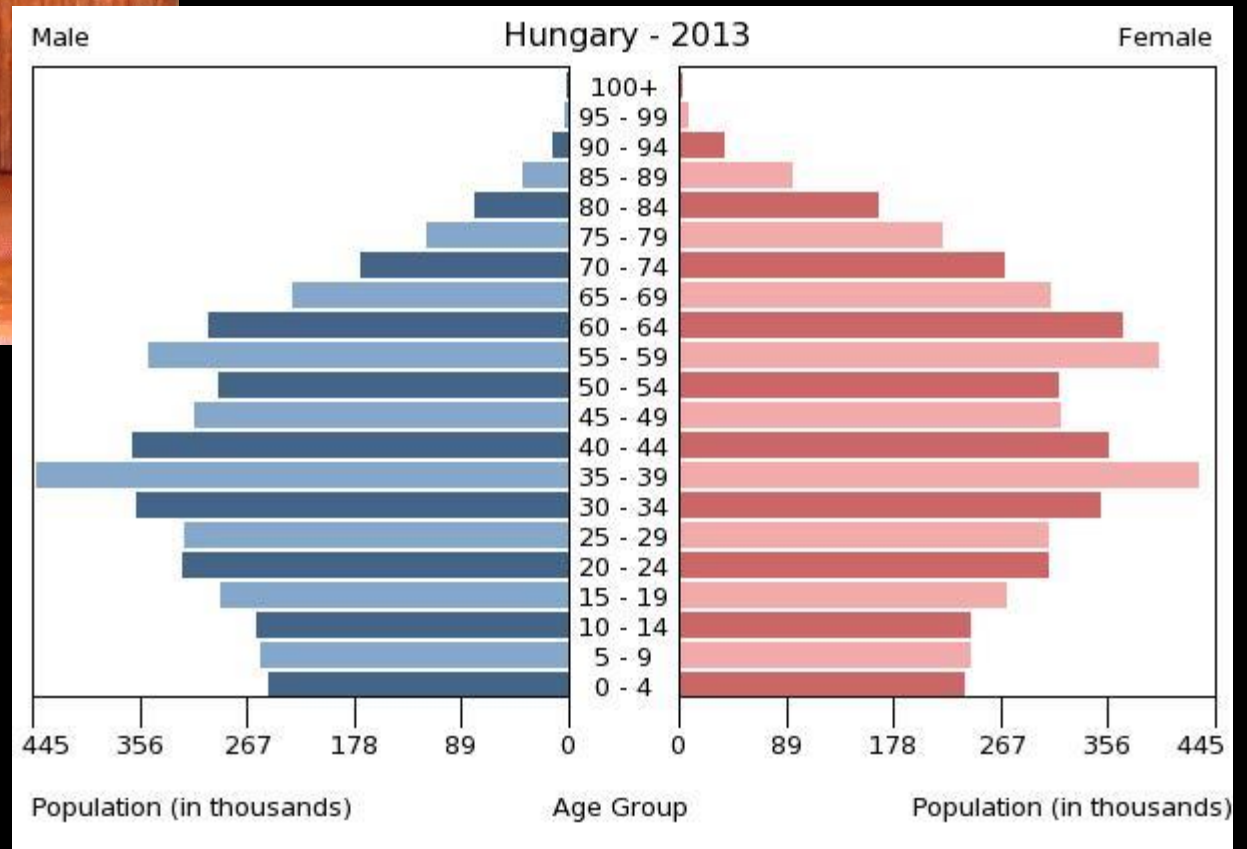
Demography

The agetree of population of Hungary in 1955

The agetree of population of Hungary in 2012

The patients

Serious periodontal affection

Denture Sore

- **„The functional borders of the denture, however, must extend past the mucogingival junction into the area of delicate, mobile, nonkeratinized mucosa of the vestibule, the soft palate, and the floor of the mouth. These areas are very sensitive to improperly formed denture borders.”** *Geering,A.H., Kundert,M. and Kelsey,C.C.: Complete Denture and Overdenture Prosthetics. Thieme Medical Publishers.Inc New-York, 1993. 218 p.*

- **„Any cause of pain must obviously be eliminated, not only to ensure comfort but also to prevent pain impulses encouraging the adoption of abnormal paths of closure of the mandible which prevent occlusal contact causing pressure at the site of discomfort.”**

Basker, R.M, Davenport, J.C. and Tomlin, H.R.: Prosthetic treatment of the edentulous patient, Macmillan Education LTD. London, 1982. 232 p.

- **„During first days of denture-ware the denture can cause complaints, denture sore. The denture sore is mostly next to frenuli, convex areas, muscle insertions.**
Molnár L., Schranz D. és Huszár GY.: Fogpótlástan, Egészségügyi Könyv- és Lapkiadó N.V. Budapest, 1950. 393 o. (12 hivatkozás)

- **„The dentist should take into consideration that premature contact of even one arteficial tooth can cause denture sore, inconvenient feeling and malocclusion.**
- ***”Fábián T., Götz Gy.,Kaán M. és Szabó I.: A fogpótlástan alapjai, Semmelweis Kiadó, Budapest, 1997. 409 o.***

Denture sore is an ulcer caused by the mechanical irritation of the baseplate of total or partial dentures.

Causes of denture sore

- *Dental materials, technological reasons*
- *Bone supported mucosa based*
- *Denture stability reasons*
- *Occlusion, articulation based reasons*
- *Reasons affected by general health conditions*

Denture sore caused by dental materials and technological reasons

- *Surface roughness*
- *Porosity*
- *Increased monomer content*
- *Distortion*
- *Not adequate finishing, polishing*
- *Not adequate marking*

Denture sore caused by the structure of the bone supported mucosa

- *Exostosis*
- *Crista*
- *Undercut regions*
- *Anatomical structures*
- *Decreased thickness of mucosa*
- *Decreased thickness of submucosa*

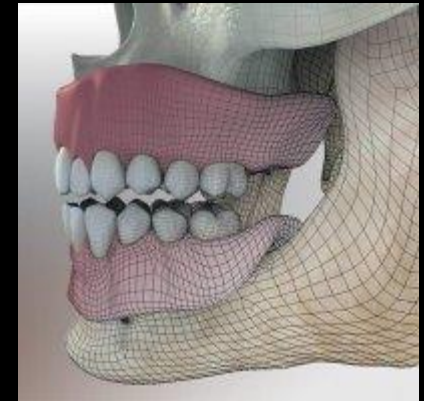
Stability reasons of denture sore

- *Not adequate finishing of the baseplate (mucosal surface)*
- *Not adequate finishing of the artificial gingiva (polished surface)*
- *Not adequate configuration of the artificial teeth (occlusal surface)*

Denture sore caused by occlusion, articulation

- *Lack of balanced articulation*
- *Wrong centric occlusal position*
- *Premature occlusion*
- *Bad habits*

Denture sore caused by general health conditions

- *Decreased thickness of the submucosa*
- *Xerostomia*
- *Deficiency diseases*
- *Decreased thickness of the mucosa*
- *Diabetes*
- *Parafunction*

Possible reasons

Possible reasons

Patient waiting for implantation

Removal of dental biofilm

Denture box and denture brush

Denture brushes

Usage of denture brush

Precautions

Usage of denture brush on concave surface

Types of denture sore

Grey surfaced

Red surfaced

Types of denture sore

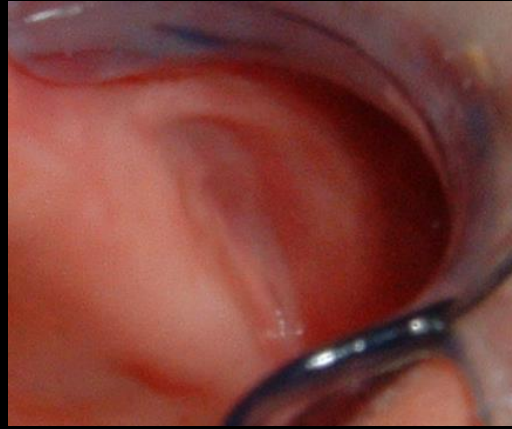

Localised, oval shaped

Blurred, linear

Frequent areas of denture sore

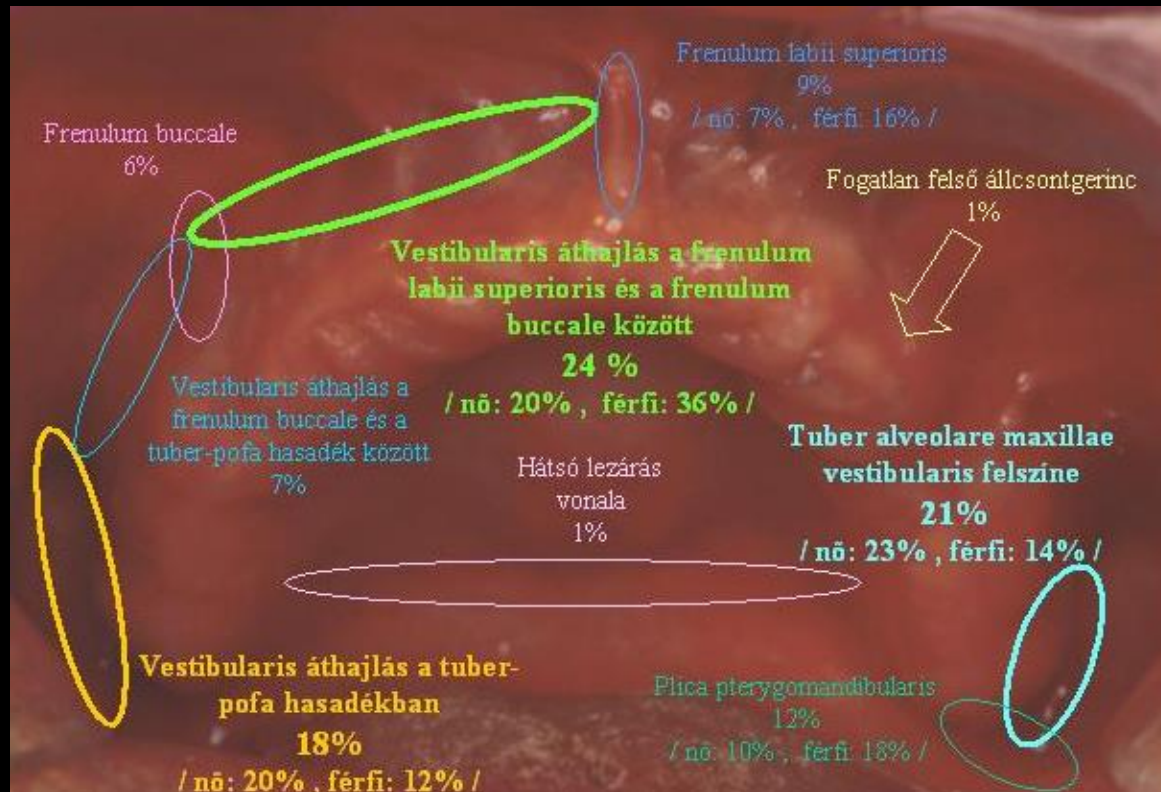

On the fixed (non movable) mucosa

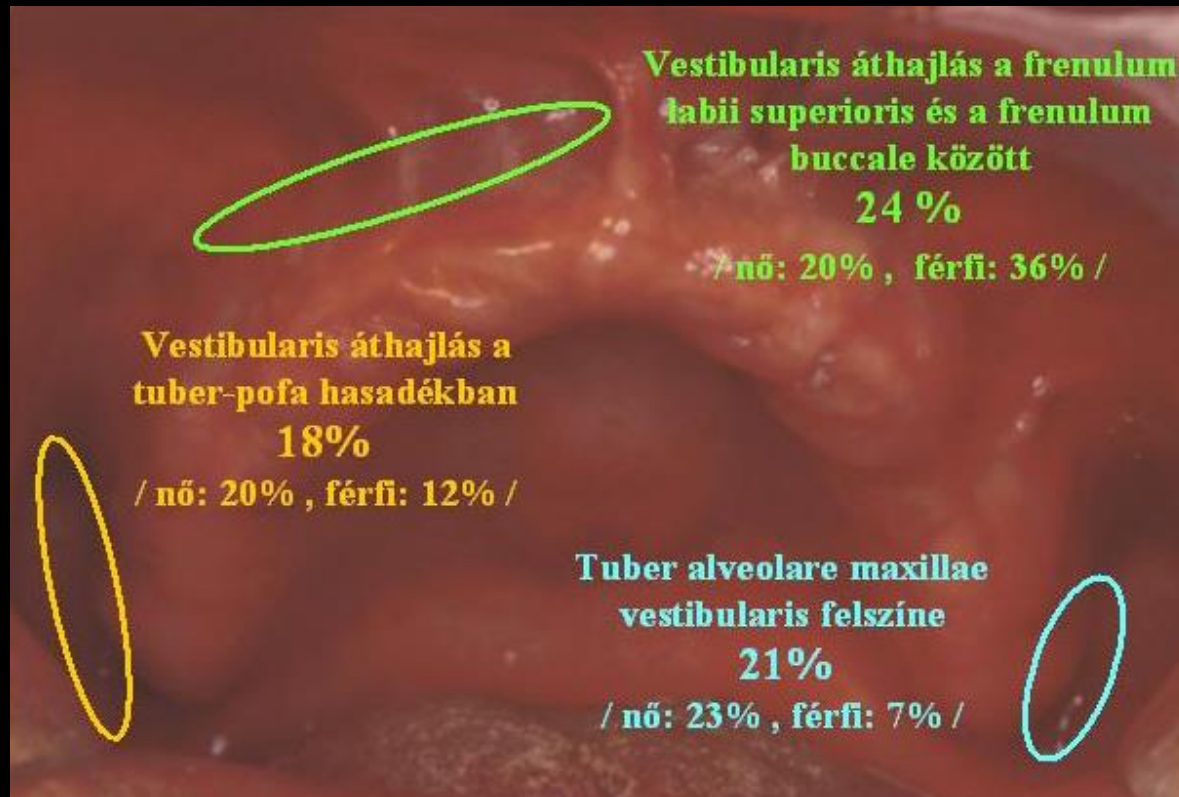
On the border of the two mucosa types

On the mucosa that moves during functional movements

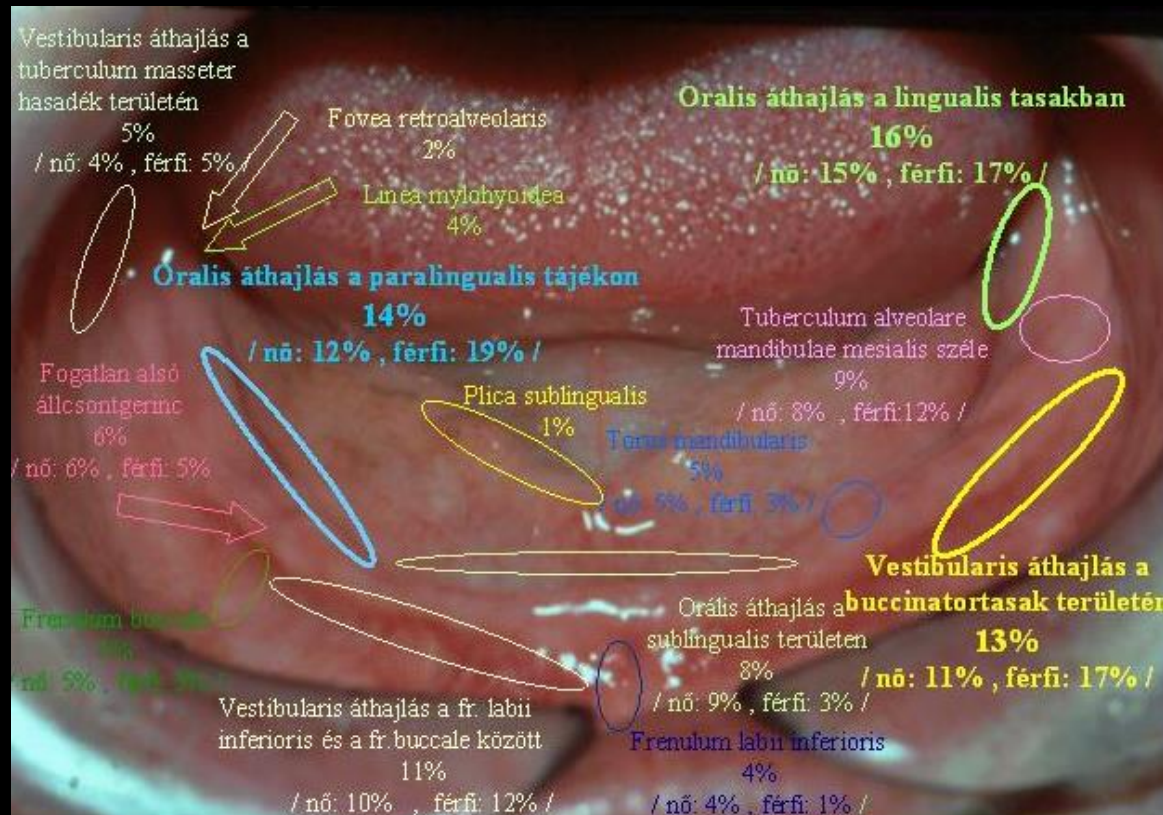
Most common sites of denture sore in the maxilla

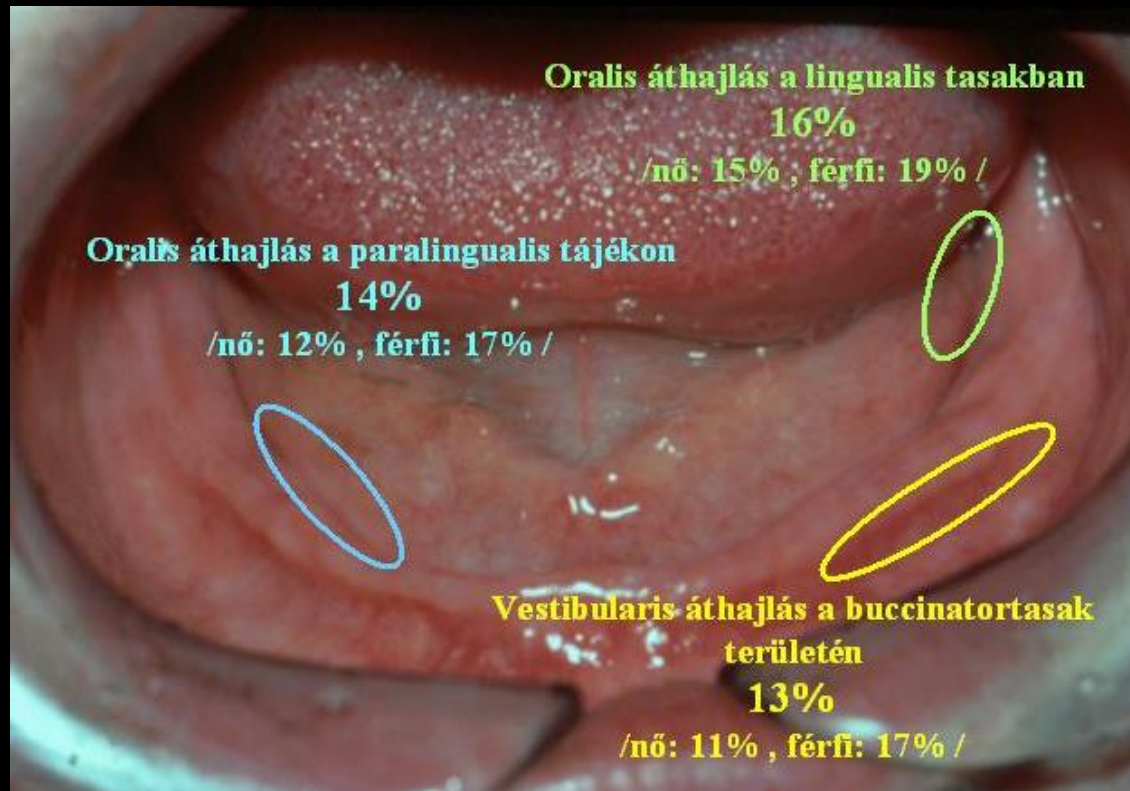
Most common sites of denture sore in the maxilla

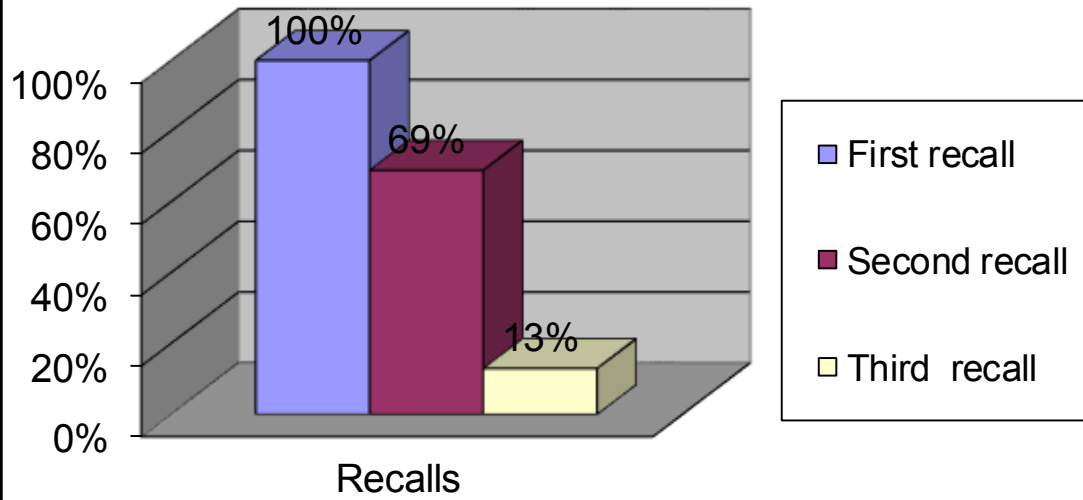
Most common sites of denture sore in the mandible

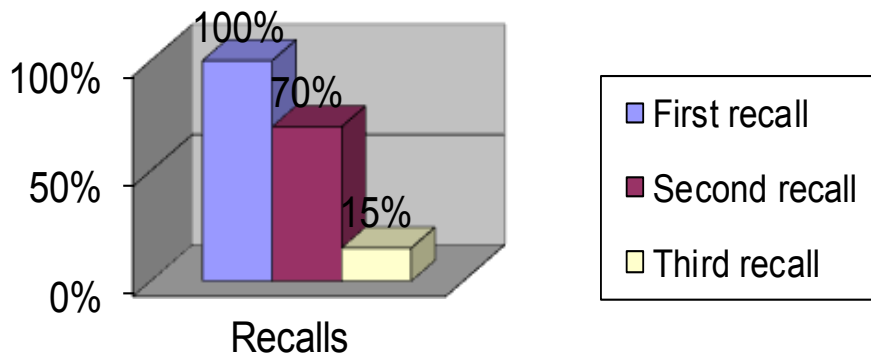
Most common sites of denture sore in the mandible

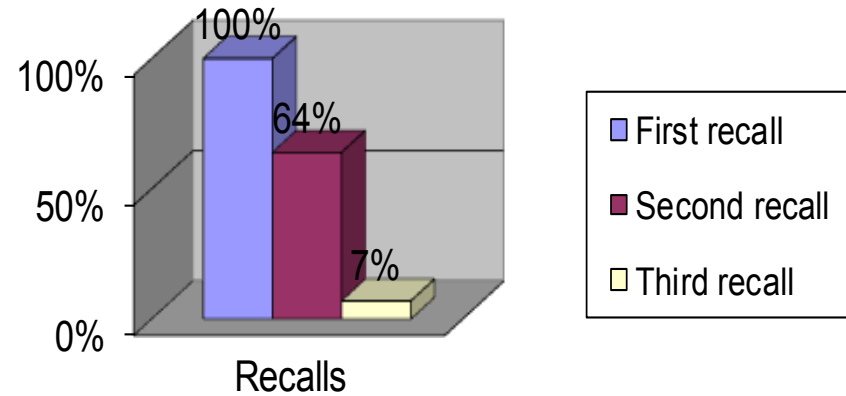
Distribution of patients at recalls

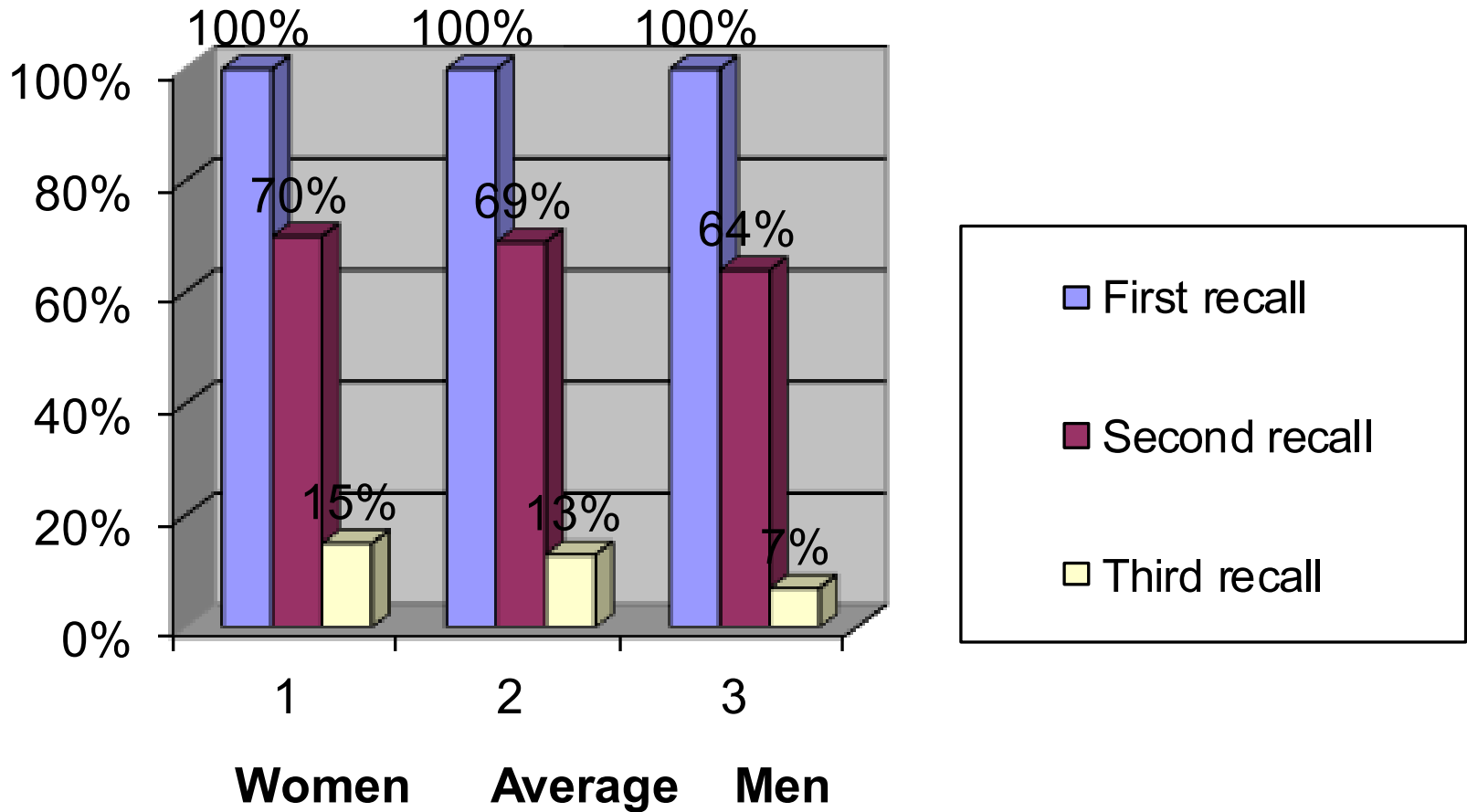
Distribution of female at recalls

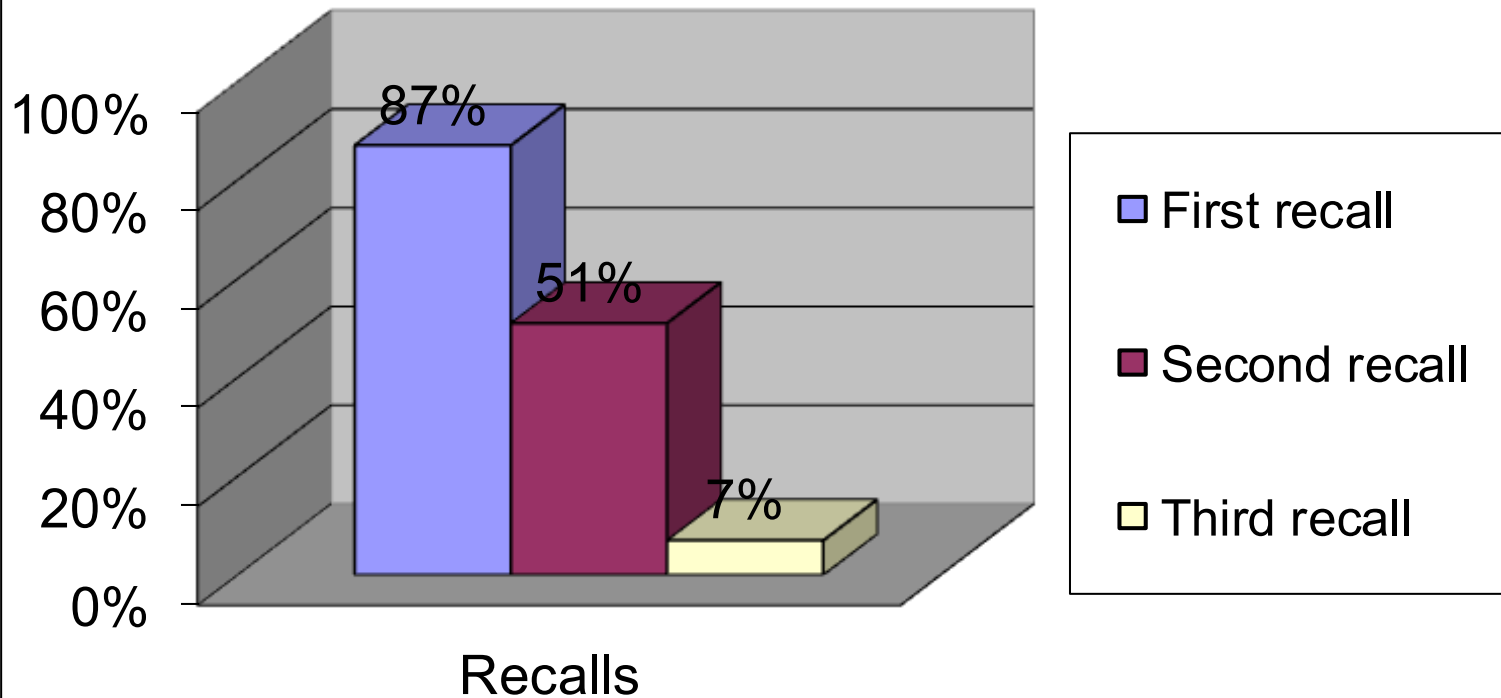
Distribution of male at recalls

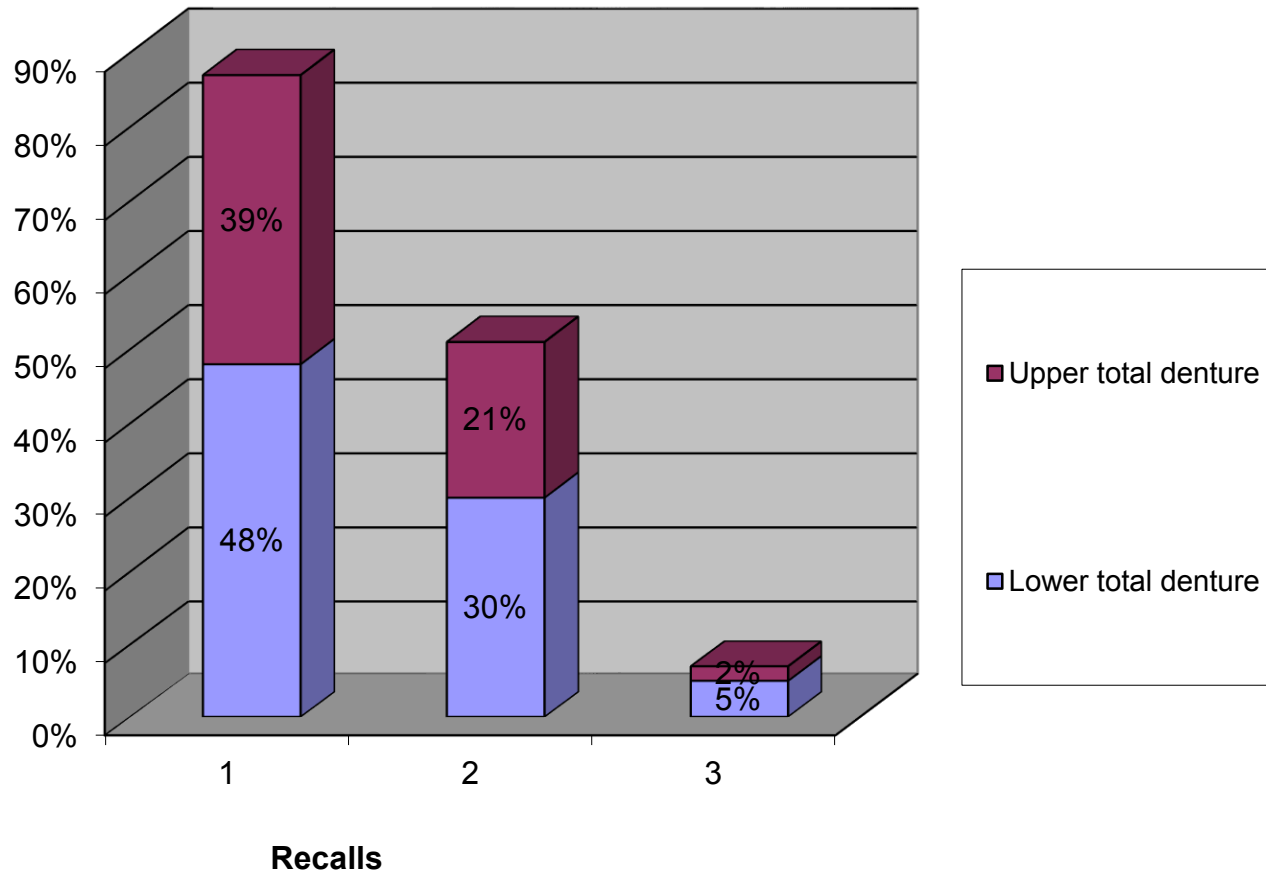
Distribution of patients at recalls

Distribution of corrected complete lower-upper dentures

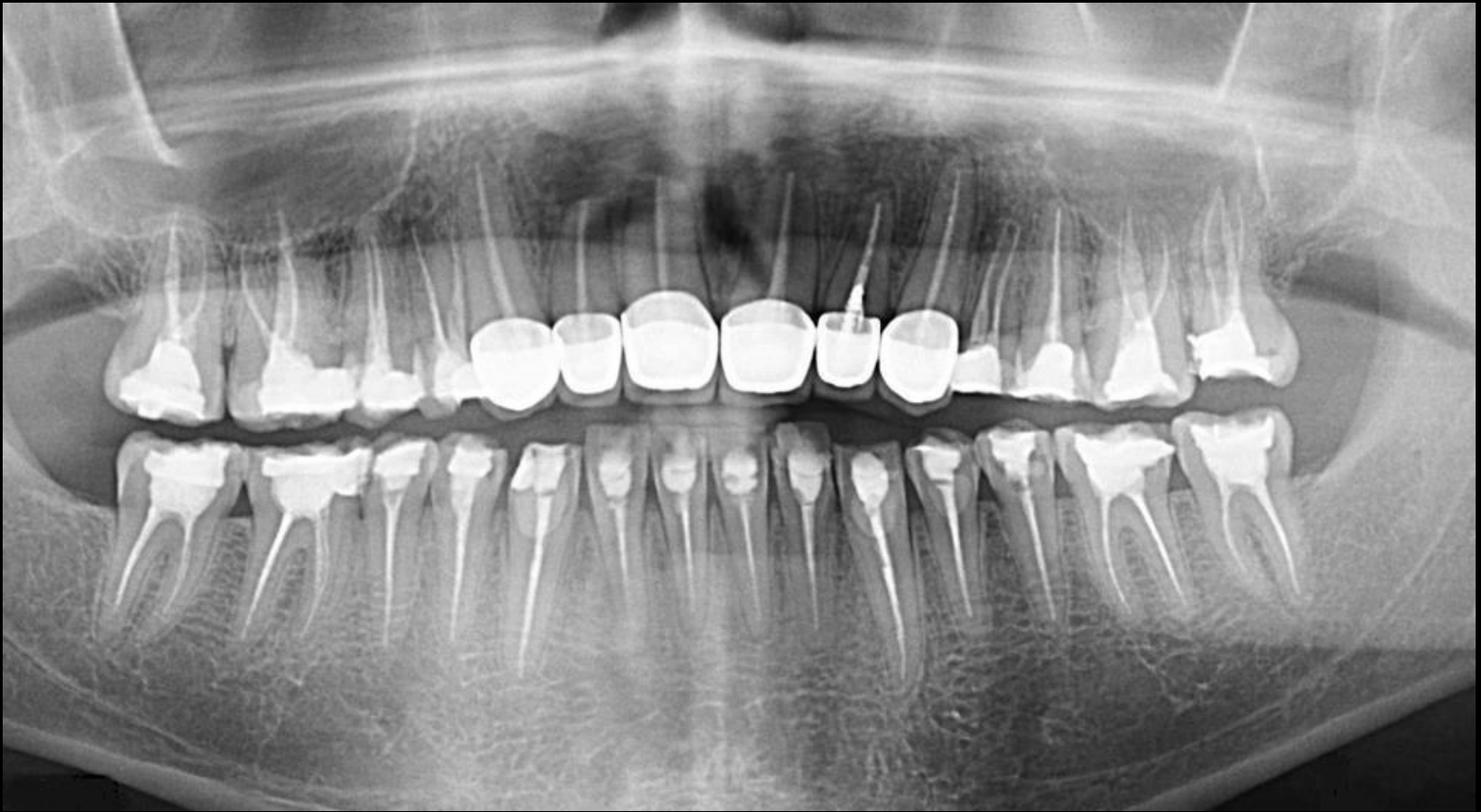
Distribution of the corrections of complete lower-upper

Not adequate therapy

(Neither this is!)

Implantation options in complete lower edentulousness

Implantation options in complete upper edentulousness

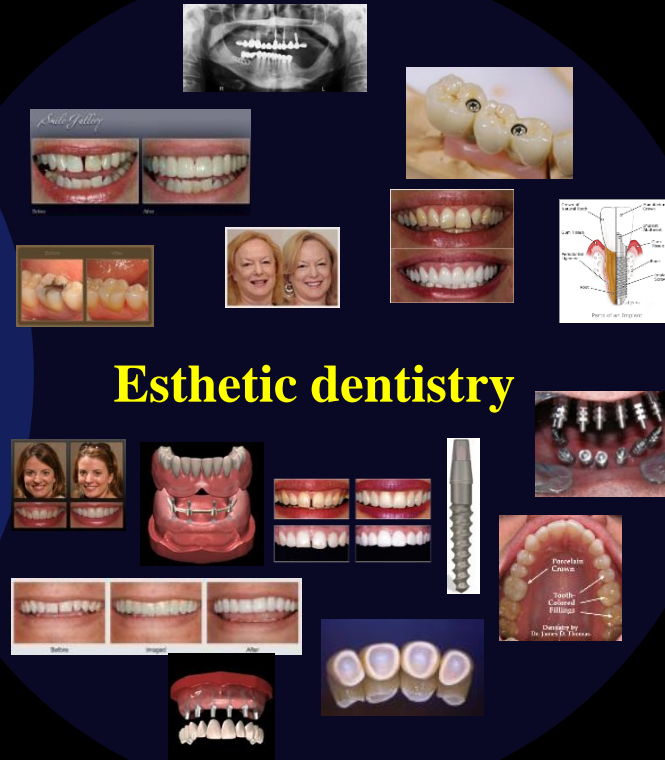

Concept

Community Dentistry

Esthetic dentistry

Kivovics, P. and Csadó, K.:

Systems for the Provision of Oral Health Care in the Black Sea Countries Part 7. Hungary

Oral Health and Dental Management in the Black Sea Countries Vol. IX, No. 4. 193-199. 2010.

